



Een gesprek met drie van onze wijkcommissarissen in Corona-tijden

Politie Gent in lockdown

Van de ene dag op de andere zag ons leven er totaal anders uit. Vanaf vrijdag 13 maart om middernacht ging ons land in een lockdown. Voor velen kwam dit nieuws als een donderslag bij heldere hemel. Ook voor Politie Gent was het snel schakelen en beslissingen nemen om met deze nieuwe crisis om te gaan, en de organisatie op poten te zetten om snel en efficiënt de handhaving en toezicht op de federale maatregelen te organiseren. Wij praten hierover met commissarissen van de wijkpolitie: H el ene Vandendriessche, Chris Magerman en Olivier Van Hulle.

REDACTIE Hendrik Sanctorum

FOTOGRAFIE Michel Bogaert





Een van de opvallendste initiatieven van de gentse flikken was de opstart van de zogenaamde 'Verona-ploegen' bestaande uit politiemensen die dagelijks werden ingezet om toezicht te doen op de corona maatregelen. Het was belangrijk dat deze politiemedewerkers onze stad en zijn bewoners goed kennen zodat deze maximaal een gelijke toepassing van de maatregelen konden garanderen op het niveau van de stad Gent. "De directie van de wijkpolitie heeft aan zijn commissarissen gevraagd om deze ploegen te coördineren", vertelt Chris. "Hélène, Olivier en ikzelf waren kandidaat om dit te doen in de dagdiensten, in de nacht werd de leiding dan overgenomen door officieren van de dienst Openbare Orde. De vraag naar commissarissen die uit de wijkpolitie kwamen was niet willekeurig: het was immers duidelijk dat de wijkpolitie een groot deel van het personeel voor de ploegen zou moeten leveren."

Het is eigen aan de wijkpolitie dat in normale omstandigheden zij de meest laagdrempelige politie is, die midden de bevolking staat en voor deze gemakkelijk bereikbaar, zichtbaar en aanspreekbaar is. Het hoeft niet te verbazen dat juist deze sterktes contraproductief zijn om besmettingen tegen te gaan. Van dag op dag konden zaken



die tot de dagelijkse taken van de wijkpolitie behoorden niet meer gedaan worden of moesten ze naar oplossingen zoeken om deze op een andere manier te doen.

"Een groot deel van onze gebruikelijke werking hebben wij noodgedwongen opgeschort", legt Hélène uit. "Je kan je wel voorstellen dat geen goed idee zou zijn om de buurtinspecteurs nog woonstvestigingen te laten doen. De acties van ons Wijkzorgteams werden geannuleerd en ook verhoren werden uitgesteld. Wij hadden met andere woorden capaciteit in overschot die we konden gebruiken voor de Verona-ploegen. Vervolgens zijn daar ook leden van onze Verkeersdienst, Recherche, Interventiedienst en Overlastteam aan toegevoegd. Ook hun werking stond namelijk op een lager pitje."

Verwarring in de beginperiode ...

Eenmaal de opdracht gegeven was het alle hens aan dek voor de drie commissarissen.

"Allereerst moesten we alles logistiek op poten zetten", vertelt Chris. "We zijn direct gestart met de inrichting van een commandopost. Met de steun van veel diensten, in het bijzonder onze dienst ICT voor de installatie van de computers en radiocommunicatiemateriaal, zijn we er in geslaagd om deze klus op twee dagen te klaren. Een huzarenstukje, al zeg ik het zelf."

Vervolgens lag er een grote taak weggelegd in het vertalen van de maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad naar praktische handvatten voor de ploegen op het terrein.

"Zeker de eerste twee weken was dit intens", weet Hélène. "Wij zijn dan bij wijze van spreken niet uit de commandopost gekomen. Al onze aandacht ging naar de briefings van de ploegen. De

communiqués van de Nationale Veiligheidsraad blonken immers niet altijd uit in duidelijkheid en kwamen soms op het allerlaatste moment. Ik heb nog meegemaakt dat ik 's avonds zaken aan het voorbereiden was en de volgende ochtend alweer aanpassingen kon doen aan mijn briefings. Je komt aan op dienst en je hebt een uur tijd om je voor te bereiden, je ploegen samen te stellen om ze te dispatchen naar de verschillende wijken... en dan moet je daar bovenop nog eens nieuwe informatie integreren om deze een uur later te kunnen overbrengen aan uw medewerkers. Dat is wel even schakelen."

"We hebben geleidelijk aan een handhavingsvisie ontwikkeld"

Door het gegeven dat de opgelegde maatregelen niet eenduidig te interpreteren waren deed er ook tegenstrijdige informatie de ronde. Beleidsmakers kwamen met verklaringen die een andere interpretatie kregen in de media, of later weer werden herroepen, enzovoort. "Dit alles maakte het voor onze ploegen niet makkelijk", zegt Chris. "De mensen die ze aanspraken op het niet naleven van de maatregelen hadden daardoor altijd wel iets tegen in te brengen. Probeer maar duidelijk te maken aan iemand die op de Gras- of Korenlei neerzit dat dit niet mag en dat hij zijn weg moet verderzetten, als nog maar een paar uur daarvoor in de media een bericht verscheen dat men daar in een andere stad geen graten in zag en niet zou optreden tegen mensen die even uitrusten op een bankje en dergelijke meer. De enige manier om op dit alles ietwat te anticiperen was om een lijn te trekken door het ontwikkelen van een handhavingsvisie waar men zich rigoureuus aan moest



houden, zonder mee te gaan met de waan van de dag. Kort gezegd komt het er op neer dat we onze ploegen de baan op stuurden met de opdracht om in de eerste plaats sensibiliserend op te treden en pas daarna, als het echt niet anders kon en de situatie duidelijk was, de repressieve toer op te gaan.”

“Na twee maanden lockdown zagen we toch coronavermoeidheid optreden bij de burger”

“Die handhavingsvisie is er natuurlijk niet van de ene dag op de ander gekomen”, vult Olivier aan. “Gaandeweg kreeg deze vorm door eigen ervaringen en input van interne en externe sleutelfiguren. Er is namelijk een verschil tussen het handhavingsbeleid, wat de Nationale Veiligheidsraad beslist, en het vervolgingsbeleid van het Parket. Het heeft weinig zin om te verbaliseren als je daarmee tegen de visie van het parket ingaat. Een afstemming met hen was zeker nodig. Ik wil dit staven met een voorbeeld uit de begindagen van de crisis. Er was toen veel te doen over bezoek aan een partner die niet onder hetzelfde dak woont. Mag partner x de verplaatsing maken naar partner y? Als je het handhavingsbeleid - de letter van de wet - er op naakeek, mocht het niet, maar de visie van het parket was daarin duidelijk: in deze gaan we niet vervolgen. In dit en andere gevallen hebben we voor een stuk de eigen handhavingsvisie moeten ontwikkelen en daarin groeien.”

... maar ook kansen

De drie commissarissen benadrukken dat er zich in principe geen grote incidenten hebben voorgedaan. Na de uitdagingen en de verwarring in de beginperiode kwam er orde in de chaos. Er werden doordachte beslissingen genomen

waardoor ook opportuniteiten ontstonden.

“De mensen hielden zich tot eind april over het algemeen goed aan de richtlijnen”, vindt H el ene. “Hoewel het voor de burger ook niet makkelijk was om de regels juist te interpreteren en het goede weer van de laatste weken ook niet echt stimuleerde om ‘in uw kot’ te blijven. Ik wil in dit kader trouwens mijn waardering uiten voor de inzet van de verschillende gemeenschappen in de stad die echt wel hun uiterste best gedaan hebben om hun achterban te sensibiliseren. Een perfect voorbeeld daarvan is de manier waarop de ramadan verlopen is. Zoals je weet viel die pal in het midden van de lockdown. Voor de moslimgemeenschap is dat het moment om ‘s avonds in groep, met de familie, samen te komen om de maaltijd te nuttigen. Dankzij de inzet van de Dienst Integriteit van de Stad Gent, ons eigen Bureau Integratiezorg en de moskeeën, is de boodschap echt wel overgekomen om ditmaal alleen in gezinsverband te vieren. Het is ook wel positief om te zien hoe diverse diensten, met een andere achtergrond, aan hetzelfde zeel trekken om deze pandemie te lijf te gaan.”

“Veel collega’s hebben elkaar beter leren kennen in deze periode”

Het zal verbazen, maar deze corona-tijden brengen nog wel meer positieve effecten teweeg. De beperkingen die het virus veroorzaakt, zette de deur open voor de - versnelde - invoer van nieuwe toepassingen.

“Een mooi voorbeeld hiervan is het onthaal”, zegt Olivier. “Om besmettingsgevaar tegen te gaan hebben we bij aanvang van de crisis besloten om alleen nog de onthaalbalies van het Algemeen Politiecentrum



Gent (APG) en het commissariaat Gent-Centrum open te houden voor het publiek. In deze punten kon men nog fysiek aangifte doen, mits het volgen van een resem veiligheids- en hygiënevoorschriften om zowel onze eigen mensen als de bezoekers te beschermen. Ondertussen kan je sinds begin mei ook weer terecht in de commissariaten Nieuw-Gent en Ledeborg en zullen er binnenkort nog onthaalpunten heropenen. Het ziet er echter niet naar uit dat we de strikte veiligheidsmaatregelen snel zullen opheffen. Om te vermijden dat er teveel mensen naar de balie komen of te lang moeten wachten, hebben we besloten om vanaf 1 juli te starten met onthaal op afspraak voor niet dringende aangiftes en meldingen. Bedoeling is dat de mensen via de website of telefonisch een afspraak maken wanneer het hen best past. Wij trekken dan genoeg tijd uit zodat de burgers in alle rust hun verhaal kunnen vertellen. We zijn al een tijdje doende met dit project voor te bereiden en de start was normaal voorzien in de loop van september, waarbij het onthaal van Gent-Centrum als proefproject zou dienst doen, maar door alle corona-toestanden werd er besloten om dit vervroegd, en over alle balies heen, uit te rollen.” Niet alleen voor de burger die aan-



gifte wil doen, maar ook voor de politiemedewerker op het terrein, doen er zich opportuniteiten voor. "Denk maar aan het mobiele digitaal werken", zegt Chris. "We waren al een tijd bezig met het ontwikkelen van een digitaal platform dat raadpleegbaar is op het terrein via een tablet. In de loop van de zomer zou een groot deel van het personeel dan een tablet krijgen. Maar ook dit rollen we nu sneller uit omdat de meerwaarde hiervan in corona-tijden overduidelijk is. Het laat toe om incidenten op te volgen, pv's te registreren en nog veel andere zaken, zonder dat er fysiek contact nodig is, of zonder dat men zich naar zijn werkplek moet begeven."

Versoepeling maatregelen

Bij elke Nationale Veiligheidsraad worden de maatregelen stapsgewijs teruggedraaid. Maar daarmee is het werk van de politie nog niet gedaan. Een land op slot doen is een ding, het weer opengooien is nog wat anders. Ook voor de handhaving noodzaakte dit telkens aanpassingen in aanpak.

"In het begin was het redelijk duidelijk hé", zegt Héléne. "Je mocht niet buiten komen, tenzij het voor een noodzakelijke verplaatsing was, recreatief wandelen of fietsen mocht, maar alleen of in familieverband of met een vriend, enzovoort. De herinneringen beginnen misschien wat te vervagen, maar die eerste weken lag het land echt wel stil en was er bijvoorbeeld nauwelijks verkeer. In die omstandigheden was het natuurlijk makkelijker om te handhaven."

"Ook de burger hielp ons wel daarbij bij aanvang", vult Chris aan. "We kregen veel meldingen binnen van burgers die oprecht verontwaardigd waren als mensen zich niet aan de regels van social distancing hielden of samschoolden, als hun burens feestjes gaven, enzo-

voort."

Voor de collega's was het keerpunt het moment dat men aankondigde dat op 10 mei, Moederdag, het sociaal contact ging versoepelen: de befaamde 'bubbel van vier'.

"Dat werd een aantal dagen vooraf beslist op de Nationale Veiligheidsraad", weet Héléne. "Ik herinner mij nog dat ik enkele uren na die aankondiging door de stad liep en ik had het gevoel dat er plots veel meer drukte was in de stad. We waren 2 maanden verder in de lockdown en er trad wat ik noemde 'coronavermoeidheid' en 'coronanonchalance' op. Het aantal meldingen van overtredingen daalde enorm en de burgers begonnen in discussie te gaan wanneer de politie hun aansprak of bij het verbaliseren van overtreders. En dan moesten de winkels nog openen."

"Het is mooi om te zien hoe iedereen aan hetzelfde zeel trekt om de pandemie te lijf te gaan"

Het was inderdaad op eerder genoemde Veiligheidsraad dat men besloot om alle niet-essentiële handelszaken opnieuw te openen op 11 mei. Om dit in goede banen te leiden werd door de stad Gent een zgn. een Taskforce Corona opgericht (TACO).

"Dit is een multidisciplinair overleg waarbij diensten zoals de brandweer, medische diensten en de stad betrokken zijn", zegt Olivier. "Ikzelf en een collega vertegenwoordigden de politie. Het doel was om gezamenlijk maatregelen uit te dokteren om de heropstart vlot en coronaproof te laten plaatsvinden. De maatstaf hierbij was het verloop van de eerdere versoepelingen, zijnde de opening van de containerparken en de drive-ins van de fastfoodketens. Die leidden tot een enorme toevloed van mensen met files en verkeersopstop-

pingen als gevolg. Zo'n scenario's wouden wij bij de heropstart van de winkels te vermijden, vandaar dat we een gerichte maatregelen genomen hebben zoals de vaste looprichting in de winkelstraten, het duidelijk signaleren van de wachtrijen, enzovoort. Uiteindelijk viel het allemaal goed mee en is er geen rush op de winkels geweest. De mensen waren misschien wat afwachtend, en die eerste week was het ook vrij fris. Na een evaluatie hebben we dan ook een aantal maatregelen teruggedraaid, waaronder de eenrichting-wandelstraten. Het blijft wat trial and error natuurlijk, er zijn geen precedents."

De TACO had ondertussen zijn waarde bewezen, en werd een vast gegeven op stadsniveau om de verdere versoepeling van de coronamaatregelen die nog op het programma stonden voor te bereiden. Ze kwam geregeld samen, zo ook voor de volgende stap, namelijk de heropening van de horeca.

"Dat zorgde ook weer voor uitdagingen", zegt Olivier. "Zo vroegen veel uitbaters een uitbreiding van hun terras aan, maar dit moet dan weer verenigbaar zijn met de openbare ruimte die gevrijwaard moet blijven opdat de voorbijgangers zich aan de regels van de social distancing kunnen houden, enzovoort. Ondertussen moeten we





ons ook al bezinnen over de evenementen die men in de toekomst weer zal mogen organiseren: waar kunnen we die laten doorgaan, van welke groot-orde kunnen die zijn, enzovoort? Zo zijn er duizend en een zaken waar je aan moet denken en rekening mee houden. We zullen nog enkele moeilijke evenwichtsoefeningen moeten doen en voortdurend bijsturen waar nodig.”

Het nieuwe normaal

Het mag wel duidelijk zijn: de drie collega's hebben er al hectische weken opzitten. Geleidelijk aan zijn we naar een nieuw normaal aan het evolueren en het is natuurlijk nog koffiedik kijken wat de toekomst zal brengen. We laten de collega's nog even reflecteren over de voorbije periode en wat zij er uit geleerd hebben of belangrijk vinden om mee te nemen.

Chris onthoudt de kansen op digitaal vlak die de crisis heeft gecreëerd. “De digitalisering verliep niet altijd vlot binnen onze zone, maar ik denk dat we nu de kans gegrepen hebben om een inhaalbeweging te doen. Ik denk dat ook veel personeelsleden daar de voordelen van in zien. Voor de crisis had ikzelf

bijvoorbeeld amper aan telewerk gedaan, maar nu heb ik persoonlijk aangevoeld hoe aangenaam het wel niet kan zijn om administratief werk van huis uit te kunnen doen.”

“Er ging veel tegenstrijdige informatie de ronde wat het handhaven er niet makkelijker op maakte”

Olivier beaamt dit. “Het gebruik van Teams om aan telewerk te doen, de tablets voor de vaststellingen op de baan. Die hulpmiddelen waren al aanwezig binnen onze zone, maar door corona is alles wel in een stroomversnelling terecht gekomen. Veel meer personeelsleden hebben die ontdekt en zijn er mee aan de slag gegaan. Wij hebben wel het gevoel dat er een omslag is bereikt en ik hoop dat deze blijvende is.”

Hélène heeft goede herinneringen aan de verbindende factor waar toe corona binnen het korps heeft gezorgd. “Verschillende diensten zetten zich in voor eenzelfde doel”, zegt zij. “Je leert elkaar op een andere manier kennen en dat is wel leuk. Mensen komen ook uit hun comfortzone. Zo waren er bijvoor-

beeld leden van de recherche die nu hulp boden aan de mensen van de Verkeersdienst bij de controles op de niet-essentiële verplaatsingen. Iedereen zat ook in hetzelfde schuitje. Zelfs de meest gerodeerde medewerkers moesten nieuwe dingen leren. Je had een zekere nivellering van kennis en kunde, en iedereen, heel het korps, is daarin samen op hetzelfde tempo in geëvolueerd. Dat is het ‘mooie’ aan deze crisis. Enerzijds was er vaak frustratie maar toch ook een soort mildheid. Op wie moet je kwaad zijn he?”

Tot slot willen de drie commissarissen hun dank en waardering betuigen aan alle medewerkers van de Verona-ploegen, en bij uitbreiding alle medewerkers die in de frontlinie stonden bij het bezweren van deze crisis. “Het heeft mij nogmaals doen beseffen welke belangrijke rol wij als politie hebben naar een afgewogen handhaving toe”, vertelt Chris. “Onze mensen op het terrein hebben er, ondanks de moeilijke werkomstandigheden en de tegenwind die zij vaak kregen, het beste van gemaakt en zo meer besmettingen voorkomen. Een dikke pluim daarvoor!”



Heb je vragen over de aanpak van corona of over de werking van de wijkpolitie ?

Dan kan je terecht bij de wijkcommissarissen Olivier Van Hulle en Hélène Vandendriessche op Gent via PZ.Gent.Wijk.GentCentrum@police.belgium.eu.

Of bij wijkcommissaris Chris Magerman via PZ.Gent.Wijk.NieuwGent@police.belgium.eu